

179 . Federi | Comuna: Pui | Județ: Hunedoara | Punct: Peștera Gaura Cocoșului | Anul: 2022

Anul: 2022

Cod RAN: 90565.04;

Perioade: Preistorie

Epoci: Paleolitic

Autori: George Murătoareanu, Marian Cosac, Vlad Georgescu, Sebastian Șerbănescu, Valentin Georgescu

Instituții: Universitatea "Valahia", Târgoviște, Universitatea "Valahia", Târgoviște, Universitatea "Valahia", Târgoviște, Universitatea "Valahia", Târgoviște, Universitatea "Valahia", Târgoviște

Nr. autorizație: 311

Data autorizației: 2023-07-31

Raport de cercetare arheologică de la Federi, com. Pui, jud. Hunedoara, Punct: Peștera Gaura Cocoșului

Rezumat

Peștera Gaura Cocoșului este situată pe versantul estic al Pietrei Muntenilor, la vest de satul Federi, comuna Pui, județul Hunedoara. A fost investigată de Márton Roska în 1924 și este singura peșteră din zonă unde cercetările arheologice nu au fost reluate.

Evaluarea noastră a indicat prezența a două etape de locuire post-paleolitice și a uneia din paleoliticul mijlociu. Rezultatele obținute susțin necesitatea extinderii sondajului realizat de Roska în 2024.

Raport

Peștera Gaura Cocoșului este situată în versantul estic al Pietrei Muntenilor, la vest de din satul Federi, com. Pui, jud. Hunedoara, în proximitatea unei case și a bisericii vechi a satului. Accesul de la baza versantului este extrem de greoi, îngreunat de vegetația abundentă și versantul abrupt, dar facil din partea superioară, de pe platou. Prima semnalare/cercetare arheologică o datorăm lui Márton Roska (1880-1961) în anul 1924 (fig. 1). O descriere amplă a peșterii fost efectuată de Margareta Dumitrescu și colab. (1967). După aceștia, gura peșterii este înaltă de 75 cm și largă de 1,80 m, are o formă arcuită și este orientată spre est. În zona de portal profilul este descendent, dar încăperea în care se pătrunde are un pachet sedimentar relativ orizontal, de 6/4 m, cu înălțimea maximă de 3,5 m. În peretele sudic se găsește un scurt horn de legătură cu exteriorul, prin care pătrunde lumina. La nivelul de călcare sunt prezente numeroase fragmente colțuroase de diferite dimensiuni de calcar albicios, desprinse din tavan. În momentul evaluării, anul 1964, este menționată, în planul peșterii, secțiunea lăsată deschisă de Márton Roska (fig. 2). În anul 1994, arheologul Alexandru Păunescu a efectuat o evaluare a peșterilor din Piatra Muntenilor. El considera că Márton Roska nu a executat săpături în peștera Gaura Cocosului, ci în cea denumită de localnici „Peștera din Cheia Popii”, situate la baza masivului Piatra Muntenilor (Păunescu, 2001, p. 239), dar planul acesteia este inconfundabil, prin redarea de către Roska a hornului de legătură cu exteriorul, prin care pătrunde lumina. Sondajul lui Márton Roska a atins adâncimea de 0,60 m de la nivelul de călcare, fără a atinge patul peșterii. Materialul post-paleolitic consta în fragmentele unui dolium roman, iar de la adâncimea maximă atinsă, dintr-un sediment argilos brun-roșcat a recuperat doua așchii de silex, doua racloare din calcar cristalizat, unele oase sparte atribuite cu probabilitate lui *Ursus spelaeus*, precum și fragmente de cărbune (Roska, 1924, p. 303; Păunescu, 2001, p. 239). Materialul litic a fost atribuit Musterianului/Paleoliticului mijlociu. Obiectivul nostru pentru anul 2023 a fost de a reidentifica peșterile din Piatra Muntenilor, cercetate în 1924 de Márton Roska, în mod particular Peștera Gaura Cocoșului (fig. 3), unde intenționam extinderea sondajului Roska (fig. 4). Timpul limitat nu permis atingerea în totalitate a obiectivelor propuse. Am reidentificat Peștera Gaura Cocoșului, săpătura Roska este deschisă, cu sedimentul în proximitatea ei (fig. 4, 5). La nivelul de călcare este prezent un numeros material ceramic dacic și roman, concentrat în zona sedimentului din

sondajul Roska. Am verticalizat profilele acestui sondaj și a fost relevată prezența a două concentrări de materiale ceramice, asociate cu fragmente de oase. Nivelul superior corespunde unei lentile de cărbune și cenușă (fig. 5, 6). La aproximativ 60 cm de la nivelul de călcare, fapt ce corespunde cu descrierea lui Márton Roska, din sedimentul argilos brun-roșcat am recuperat un nucleu din cuarțit și resturi de debitaj, așchii, asociate cu fragmente de oase și cărbune, prelevat în vederea estimării cronologice. Rezultatele obținute sunt argumente în vederea extinderii, în anul 2024, a sondajului Roska. Din echipa de cercetare au făcut parte dr. Murătooreanu George, drd. Șerbănescu Sebastian, drd. Georgescu Valentin, student Georgescu Vlad.

Informații suplimentare online

[Raportul 7260 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
